

Hr Martin Kruus
Juhatuse esimees
OÜ Nelja Energia
Estonia pst 1/3
10143 TALLINN

16.10.2007 nr 13-3-1/49969

Loode-Eesti rannikumerre avamere tuuleparkide rajamisest

Austatud härra Kruus

I.

OÜ Nelja Energia (edaspidi arendaja) esitas 23. märtsil 2006. a Keskkonnaministeeriumile (edaspidi KKM) vee erikasutusloa taotluse Loode-Eesti rannikumerre avamere tuuleparkide rajamiseks. KKM algatas 5. mai 2006. a kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH).

Arendaja esitas 14. novembril 2006. a KKM-le avalikustamiseks KMH programmi. Programm on läbinud seaduses ettenähtud avalikustamise etapi ja esitati 13. juulil 2007. a KKM-le heakskiitmiseks.

II.

Vabariigi Valitsus võttis 31. mai 2007. a korraldusega nr 290 vastu Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi aastateks 2007-2011 (vt <http://www.valitsus.ee/?id=6902>) (edaspidi Tegevusprogramm). Tegevusprogrammist nähtuvad järgmised eesmärgid:

- a) taastuvenergeetilise ressursi kaardistamise ja potentsiaalide hindamise ning tehniliste lahenduste tasuvusanalüüsi käivitamine;
- b) üleriigilise taastuvenergeetika keskkonnamõju hinnangu ning teemaplaneeringu tellimine;
- c) merepõhja hõivamise õiguslike aluste väljatöötamine;
- d) ettevõtetele taastuvenergiaettevõtluses riiklikult planeeritud ja riigi omanduses olevatel aladel konkursitingimuste väljatöötamine.

Tegevusprogrammi kohaselt on Taastuvenergeetilise ressursi kaardistamise ja potentsiaalide hindamise ning tehniliste lahenduste tasuvusanalüüsi tähtaeg 2008. a IV kvartal. Taastuvenergeetilise ressursi (eelkõige tuuleenergia) kasutamise prioriteetsete suundade väljatöötamise tähtaeg on 2008. a IV kvartal. Merepõhja hõivamise õiguslike aluste väljatöötamise tähtaeg on 2008. a II kvartal.

Tegevusprogrammi punkti 6.5 kohaselt töötatakse välja konkursitingimused ettevõtetele osalemaks taastuvenergiaettevõtluses riiklikult planeeritud ja riigi omanduses olevatel aladel tähtajaga 2009. a II kvartal.

III.

Tulenevalt haldusmenetluse seaduse (HMS) § 41 sätestatust, kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusega tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ära ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjuse.

Leiame, et kujunenud olukorras on põhjendatud asuda seisukohale, mille kohaselt ei ole KKM-l võimalik ettenähtud tähtaja jooksul kiita heaks või jätta heaks kiitmata arendaja poolt esitatud KMH programm. Selleks on järgmised põhjused.

Tegevusprogrammis punktist 6.4 tulenevad asjaolud, mis ei olnud KKM-le teada vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmise ja KMH algatamise otsuse tegemise ajal. Muuhulgas ei olnud KKM-l võimalik arvestada Tööplaanist tulenevate kavadega:

- a) viia läbi taastuvenergeetilise ressursi kaardistamine, potentsiaalide hindamine ning tehniliste lahenduste tasuvusanalüüs (Tegevusprogrammi p 6.4.1);
- b) määrata kindlaks taastuvenergeetilise ressursi (eelkõige tuuleenergia) kasutamise prioriteetsed suunad (Tegevusprogrammi p 6.4.2);
- c) töötata välja merepõhja hõivamise õiguslikud alused (Tegevusprogramm p 6.4.3);
- d) tellida üleriigiline taastuvenergeetika keskkonnamõju hindamine ja teemaplaneering (Tegevusprogramm p 6.4).

Eestis ei ole riigi territooriumist tervikuna lähtuvalt hinnatud ja kaardistatud taastuvenergia tootmise võimalusi, võimalikke võimsusi ja tasuvust. Samuti ei ole hinnatud kogu riigi territooriumi arvesse võttes võimalikku taastuvenergeetika keskkonnamõju. Seega puudub riigil hetkel piisav ülevaade merel taastuvenergia tootmise tegelikest võimalustest, parimatest ja optimaalsematest lahendustest. Ülevaate saamiseks on otstarbekas hinnata komplekselt võimalusi merepõhja kasutamise osas. Riik peab tagama, et riigile kuuluvad alad leiaksid kasutust parimal viisil ja et merele selleks sobivates kohtades tuuleparkide ehitamine oleks võimalikult kasumlik ja vähese keskkonnamõjuga.

KKM-i hinnangul ei ole võimalik KMH programmi heaks kiita enne Tegevusprogrammi punktis 6.4 nimetatud ülesannete täitmist. KMH programmi enne Tegevusprogrammis püstitatud ülesannete täitmist heakskiitmisel võib KKM hinnangul osutada võimatuks KMH protsessi eesmärgi saavutamine, milleks on vajadus:

- a) leida kavandatavaks tegevuseks sobivaim lahendusvariant, millega on võimalik vältida või minimeerida keskkonnaseisundi kahjustumist ning edendada säästvat arengut;
- b) anda KKM-le teavet kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise võimaluste kohta;
- c) võimaldada KMH tulemusi arvestada tegevusloa andmise menetluses.

IV.

Lisaks eeltoodule selgitame, et vee-erikasutusluba ei saa KKM kujunenud olukorras väljastada. Selleks on järgmised põhjused:

- a) Maa-amet on 3. aprilli 2006. a kirjaga nr 6.2-3/3395 juhtinud tähelepanu avamerre tuulepargi rajamiseks vajalike tegevuslubade taotlemise ja maa kasutamise õiguse saamise temaatikale. Selgitati, et tuulepargi rajamine võib olla sellest tulenevalt

raskendatud. 3. jaanuari 2007 kirjaga teatasite, et olete kursis Maa-ameti kirjas viidatud probleemidega seonduvalt merepõhja kasutamise kohta. Teatasite, et aktsepteerite seda, et KMH protsessiga võib anda ainult põhimõttelise hinnangu merre rajatavate avameretuuleparkide kohta. Olete seisukohal, et soovite sellele vaatamata jätkata KMH protsessi.

Selgitame täiendavalt, et meri ja merepõhi on riigi omandis ning ehitusseaduse sätete kohaselt on ehitusloa võimalik anda merel ehitamiseks ainult asjaõiguse olemasolul. Asjaõigusi ei ole võimalik ehitamiseks seada, kuna merepõhja ei saa kinnistuid moodustada. Seega ei ole võimalik teha kinnistusraamatusse kandeid ning väljastada ehitusseaduse kohaselt ehitusloa. Ehitusloata ei ole võimalik õiguslikul alusel ehitada. Järelikult, ka juhul, kui vee erikasutusloa väljastada, puudub selle omajal võimalus realiseerida vee erikasutusloast tulenevaid õigusi, kuivõrd see on võimalik ainult seonduvalt ehitamisega.

- b) Vee erikasutusloa andmisel arvestatakse KMH menetluse tulemusi. Pidades silmas punktis III toodud põhjendusi, on alust eeldada, vee erikasutusloa andmisel ei saa olla kindel, et leitud on kavandatavaks tegevuseks sobivaim lahendusvariant, millega parimal viisil välditakse keskkonnaseisundi kahjustumist ja minimeeritakse selle mõju. Samuti ei ole vee erikasutusloa andmise otsuse tegemisel tagatud ammendav võimalik teave kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimalustega kaasneva keskkonnamõju kohta ning võimaluste kohta, kuidas vältida või minimeerida negatiivset keskkonnamõju.
- c) Tulenevalt veeseaduse § 9 lõikes 3 sätestatust peab vee erikasutusloa taotlejal olema veekogu omaniku nõusolek, kui vee erikasutus toimub võõral veekogul. Veeseaduse § 5 lg 2 punktist 1 tulenevalt on sisemeri, territoriaalmeri ja piiriveekogude Eestis paiknevad osad riigi omandis. Käesolevaga on lahendamata küsimus riigipoolsest nõusoleku andmisest vee-erikasutuseks

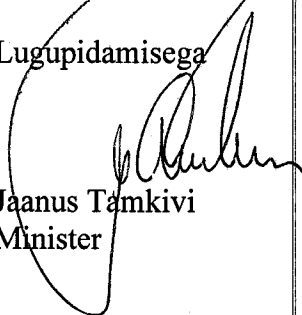
V.

Ülaltoodud põhjustel ning toetudes HMS § 41 leiame, et kujunenud olukorras on põhjendatud asuda seisukohale, mille kohaselt ei ole KKM-i võimalik ettenähtud tähtaja jooksul toiminguna kiita heaks või jätta heaks kiitmata arendaja poolt esitatud KMH programm. Tõenäoline aeg esitatud KMH programmi osas otsuse tegemiseks oleks Tegevusprogrammist tulenevalt 2008. a IV kvartal.

Palume OÜ-l Nelja Energia avaldada esitatu suhtes arvamus ja võimalikud vastuväited.

Ühtlasi teatame, et KKM-i menetluses on Neugrund OÜ vee erikasutusloa taotlus eesmärgiga rajada Loode-Eesti rannikumerre viis tuuleparki. KKM asub käesolevas kirjas esitatud seisukohtadele ka viimatinimetatud menetluses. Samuti ei võta KKM menetlusse võimalikke uusi vee erikasutusloa taotlusi (tuuleparkide rajamiseks meres).

Lugupidamisega

Jaanus Tammkivi
Minister

Antero Männik 6262 824